

**En utredning om
MFÖ:s framtid**

Förord

På uppdrag av Medicinska Föreningen Örebro styrelse har en utredning gällande föreningens framtid förts år 2019–2020. Denna text ämnar till att redogöra och klargöra utredningen samt den konkluderade slutsatsen.

Författarna till detta dokument vill gärna anmäla sitt eget jäv. Detta jäv grundar sig i, dels ett medlemskap i Medicinska Föreningen Örebro, dels i det faktum att samtliga författare är läkarstudenter vid Örebro universitet vid tiden av utgivandet.

Felix Pomo, Oscar Lundberg och Simon Ghanem

2020-01-16

Sammanfattning

Länge har oenigheter rått mellan Medicinska Föreningen Örebro och Serum vilket har lett till en ansträngd relation. När läkarutbildningen flyttade från Campus Örebro till cUSÖ hade Serums verksamhet problem att nå ut till de geografiskt distanserade läkarstudenterna. Detta resulterade i ett bristande engagemang på cUSÖ, ett hålrum vilket MFÖ fyllde. Genom åren har Serum aktivt gjort försök att förnya detta engagemang, men har enligt dess verksamhetsberättelser misslyckats gång på gång.

Konsekvensen av detta är att det idag finns två liknande föreningar riktade mot läkarstudenter vilket har lett till en ofördelaktig konkurrens. Detta är en problematisk situation som begränsar utvecklingen för MFÖ såväl som Serum.

Under denna termin har MFÖ gjort en utredning kring hur denna situation skulle kunna lösas, i vilken alternativa lösningar såsom samarbetsavtal, programutskott och studentkår redogörs för. Enligt utredningens slutsats är den mest gynnsamma lösningen att MFÖ bildar en kårsektion som omfattar Institutionen för medicinska vetenskaper som en del av Örebro Studentkår.

Detta skulle i praktiken innebära flertalet förändringar, däribland en egen introduktion, en mer rättvis studiepolitisk representation samt en större möjlighet att samarbeta med övriga studentföreningar på Campus Örebro. Dessutom skulle detta för den idéella föreningen MFÖ innebära en större ekonomisk och organisatorisk stabilitet, och därmed en hållbar framtid.

Bakgrund

Läkarprogrammet och IMV

Läkarprogrammet ingår i kårsektionen Serum och tillhör Institutionen för medicinska vetenskaper (IMV). Programmet är idag det största under denna institution och bildades 2011. Sedan dess har det vuxit i antal från att vara en enda termin till nu uppemot 650 läkarstudenter (hösten 2019). Utöver detta undergår campus USÖ (cUSÖ) för tillfället ombyggnationer för att skapa mer plats.

IMV ansvarar bland annat för läkarstudenternas utbildning och välmående, både genom flertalet satsningar inom medicinska utbildningsrådet (MUR), men även genom att stödja studentföreningar ekonomiskt. En av dessa föreningar är Medicinska Föreningen Örebro (MFÖ) vars största inkomstkälla är bidrag från IMV.

Medicinska Föreningen Örebro

Medicinska föreningar finns där läkarprogram finns och Örebro är inget undantag. Som ett svar på ett behov av en förening av läkarstudenter för läkarstudenter bildades MFÖ den 7 maj 2012. Föreningen har sitt säte i Örebro och verkar i huvudsak för läkarstudenter vid Örebro universitet. Ändamålet för föreningen fastställs i dess stadgar (1 kap. 3 §). Medicinska Föreningen ska:

- *Verka för att samla och skapa gemenskap mellan läkarstudenter vid Örebro Universitet.*
- *Delta i samarbete med andra föreningar för studenter på lokal och nationell nivå.*
- *Anordna studiesociala aktiviteter för läkarstudenter vid Örebro Universitet.*
- *Verka för att tillvarata läkarstudenters intressen vid Örebro Universitet.*

För att kortfattat redogöra för föreningen vill vi lyfta fram ett antal verksamhetsområden och evenemang från det senaste verksamhetsåret som ger en inblick i dess arbete:

I nuläget har föreningen fem utskott och totalt 333 (hösten 2019) aktiva medlemmar. Under verksamhetsåret 2019/2020 har fler än tio studiesociala evenemang arrangerats varav tre med deltagarsiffror på över 200 medlemmar. Utöver dessa tillställningar arrangeras även aktiviteter inom kirurgi, forskning och idrott för att tillgodose läkarstudenternas intressen. I ekonomiskt avseende har föreningens omsättning mer än tiodubblats sedan start och låg under verksamhetsåret 2018/2019 på drygt 390 000 kr.

Trots att MFÖ enligt föregående stycke framstår som en välfungerande organisation är den fortfarande ung och formbar vilket, förutom möjligheter, också innebär en viss osäkerhet kring kommande verksamhet. Därtill finns det i dagsläget ingen hållbar långsiktig framtidsplan för föreningen, vilket IMV har belyst och framfört önskemål om förändring.

Syftet med en kårsektion

En kårsektion är ett organ inom en övergripande studentkår. Även Örebro Studentkår (ÖS) hyser kårsektioner, vilka lyder under ÖS stadgar. Dessa stadgar beslutas av ÖS Fullmäktige. Syftet med en kårsektion, enligt ÖS stadgar (6 kap. 2 § mom. 1), är att uppfylla 1 kap. 2 § mom. 1, 3 och 4 som lyder:

- *Örebro Studentkår har som huvudsakligt syfte att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid Örebro universitet.*
- *Örebro Studentkår ska tillvarata, främja och bevaka studenternas intressen, främst vad gäller utbildnings- och studiesociala frågor.*
- *Örebro Studentkår ska tillhandahålla service till sina medlemmar och verka för en god sammanhållning mellan dessa.*

Det anges även som ett åliggande i stadgarna (6 kap. 4 § mom. 1) att:

Arbeta med följande obligatoriska verksamhetsområden: Studiesocialt arbete, karriärsfrämjande arbete samt utbildningsbevakning.

Arbetsprocess

Denna utredning startade i september 2019. För att inledningsvis bilda oss en översikt av situationen tog vi del av diverse dokument såsom stadgar, samarbetsavtal, verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Det var då tydligt att det krävdes en helhetssyn för att rättvist skildra ett så pass mångsidigt problem – en helhetssyn uppnåelig från endast vår egen vinkel.

Av denna anledning samtalade vi till en början med revisorerna för MFÖ respektive ÖS då de har en djup förståelse för verksamheterna, både i dagsläget men även historiskt. Därefter kontaktade vi kårsektionen Sesams ordförande eftersom kårsektionen likt MFÖ unikt nog är en förening. Fortsättningsvis presenterade vi vårt arbete för MFÖ:s styrelse för återkoppling samt att officiellt få driva denna fråga vidare i linje med föreningens verksamhetsplan.

Med en mer nyanserad bild av de inblandade föreningarna samt deras roll i problemet växte idén om en lösning fram. Nästa steg blev således att utreda om denna lösning var adekvat och vilka förändringar denna skulle innebära. För synpunkter kontaktade vi därför ordföranden för ÖS respektive Serum samt kårsektionens styrelse. Parallellt med detta kontaktade vi även IMV:s prefekt samt Örebro kommun för att klargöra vilken påverkan en sådan förändring skulle ha på MFÖ:s ekonomi.

Vår ambition utigenom arbetet har varit total transparens och tydlighet. Det är vår förhoppning att vår arbetsprocess har tillåtit oss uppnå en nyanserad och rättvis slutsats till den mångfacetterade problematik som utredningen ämnar att klargöra och lösa.

Grundproblematiken

Ett systemfel

När läkarprogrammet skapades och insortrades under Serum hade det sitt säte på campus Örebro i Bilbergska huset. Under senare tid flyttade läkarprogrammet från Bilbergska huset till cUSÖ. Resultatet av detta var att Serum, som tidigare omfattade två olika institutioner på en och samma plats, i praktiken separerades. En till synes trivial förändring då, som vi dock nu anser vara den primära anledningen till en lidande sammanhållning mellan läkarprogrammet och övriga program under kårsektionen. Serum var således redan då i en udda sits när två institutioner representerades under en och samma kårsektion, men är idag, efter separationen, i en prekär situation där dessa institutioner överhuvudtaget inte delar samma säte. Detta har lett till en situation där Serum är oförmöget att uppfylla de krav som ställs på en kårsektion enligt ÖS stadgar (6 kap. 4 § mom. 1) (*Föregående påstående vidareutvecklas under rubriken "Serums verksamhet"*).

Parallellt med distanseringen av läkarprogrammet från inte bara Serum, utan även resterande universitetet, har MFÖ vuxit och mött den efterfrågan på föreningsliv som uppstått på cUSÖ. I och med detta har en olycklig konkurrenssituation uppstått mellan Serum och MFÖ. Denna konkurrens orsakas av ett läge där två ideella föreningar arbetar med liknande syften för samma studenter. Detta medför att framgångar för den ena föreningen måste ske på den andra föreningens bekostnad; ett nollsummespel som är direkt hämmande för föreningarnas utveckling. Förutom att vara direkt kontraproduktiv för föreningslivet har situationen även gett upphov till en ansträngd relation mellan MFÖ och Serum. I försök att lösa de oenigheter som uppstått på grund av konkurrensen har mycket energi och resurser lagts ned på att författa situationsspecifika samarbetsavtal (*Detta diskuteras under rubriken "Alternativ"*). Oenigheterna har visat sig vara mycket svåra att lösa eftersom grundproblematiken beror på ett inbyggt systemfel.

Med nästkommande underrubrik vill vi lyfta fram Serums verksamhet eftersom vi anser att den är en bidragande faktor till problematiken.

Serums verksamhet

Serum har idag cirka 440 medlemmar varav 140 läkarstudenter. Vi har tagit del av verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser för de tre senaste verksamhetsåren, samt planen för nuvarande verksamhetsår (2019–2020). I dessa kan man läsa hur Serum konstaterar och erkänner ett bristande engagemang inom kårsektionen i sin helhet. I verksamhetsplanerna beskrivs en ambition att öka engagemanget för såväl förtroendevalda som

medlemmar, då detta brustit från båda sidor. Man har även de två senaste verksamhetsåren haft för avsikt att förbättra marknadsföringen, dels på Campus Örebro men även på cUSÖ. Det är av värde för oss att Serum har belyst problemen som finns inom kårsektionen och ämnat att lösa dessa. Dock har man vid upprepade tillfällen misslyckats med sina föresatser, vilket återges i Serums verksamhetsberättelser. Med detta i åtanke anser vi att Serums chanser att påverka situationen till det bättre i nuläget är väldigt låga.

Vi vill försäkra oss om att vår framställning inte tolkas som ett försök till att förtala Serums nuvarande styrelse då de inte kan rå för vad som skett under tidigare verksamhetsår. Vi förstår att styrelsen har för avsikt att fullfölja verksamhetsplanen kårsektionen har röstat igenom. Historien visar oss dock att Serums bristande engagemang och synlighet inte är problem som löses under några enskilda verksamhetsår. Vad som krävs är långsiktiga åtgärder och ett kontinuerligt arbete inom kårsektionen över åtskilliga verksamhetsår. Sådant lyser med sin frånvaro i tidigare verksamhetsberättelser.

Serums interna utmaningar har, jämsides med MFÖ:s tillväxt, gjort att engagemanget för och samhörigheten med läkarprogrammet blivit lidande. Resultatet har vi sett de senaste verksamhetsåren där det har varit få förtroendevalda läkarstudenter inom kårsektionen, låg närvaro på studiesociala aktiviteter samt ett sjunkande fadderdeltagande på introduktionen. (Vi inser att några av dessa påståenden är svåra att styrka med konkreta siffror, men samtidigt så pass påtagliga och angelägna att de inte kan försummas trots subjektiv validering.)

Med de två ovanstående rubrikerna vill vi förmedla att Serum de facto inte uppfyller rollen som kårsektion för läkarstudenter vilket dels beror på en rent systemfel men även en bristfällig organisation.

Kårsektionen MFÖ

Det är under rådande förhållanden inte förvånande att läkarstudenter har vänt sig till MFÖ. MFÖ har länge fyllt de behovsluckor som orsakats av bristfälligheter hos Serum inom både studiesocialt och karriärsfrämjande arbete. Utöver detta arrangerar MFÖ evenemang för att främja studier inom programmet, däribland föreläsningar som förbereder studenterna för de kliniska terminerna, uppsatsskrivande och en introduktionsvecka ämnat för termin 1.

Gällande kårsektioners sistnämnda åliggande i ÖS stadgar (6 kap. 4 § mom. 1), utbildningsbevakning, har läkarprogrammets studenter sedan en längre tid skött detta på egen hand i och med bildandet av MUR år 2015. Ytterligare nämnvärt är att detta råd i praktiken verkar självständigt från Serum och grundades i själva verket på initiativ av MFÖ. Återigen är detta ett exempel på MFÖ:s engagemang och dess strävan att förbättra läkarstudenters utbildning. Att bildandet av MUR varit ett lyckat projekt kan konstateras genom att läsa Serums verksamhetsberättelser där rådets framgång skildras.

Med ovanstående information i åtanke drar vi slutsatsen att MFÖ till stor del fungerar som en kårsektion och har, enligt oss, resurser och engagemang att uppnå de villkor som ställs av ÖS.

Alternativ

Det torde vid det här laget stå tydligt att den rådande situationen mellan MFÖ och Serum är suboptimal och begränsar utvecklingen för bådas verksamheter. Av denna anledning har vi undersökt vilka alternativa lösningar som finns samt varför tidigare försök misslyckats.

De argument och bevis som detta dokument grundar sig på är inga hemligheter. Det har därför förts diskussioner mellan Serum och MFÖ i försök att reparera förhållandet. En sådan diskussion ledde till ett förslag om ett samarbetsavtal mellan föreningarna (2018-05-07) vilket kom att röstas ned utav MFÖs styrelse. Därefter har inga andra samarbetsavtal föreslagits; varken från MFÖ eller Serum. Oaktat att samarbetsavtal hittills inte inneburit några förändringar förblir ett samarbetsavtal just bara ett samarbetsavtal. Sådana förblir till sin natur endast kortsiktiga lösningar i och med utgångsdatum vilket gör dem opålitliga på längre sikt. Problem som bitit sig fast och som är strukturella kan inte lösas med hjälp av kortsiktiga avtal.

Ett annat alternativ till att lösa nuvarande problematik är att bilda ett programutskott inom Serum. Vad detta innebär i praktiken är en upplösning av MFÖ och ett nystartande av ett utskott under Serum för läkarstudenter. Man har utrett och föreslagit samt skapat opinion för förslaget och vid två årsmöten (2016-01-25 och 2016-04-25) fått denna lösning avslagen av MFÖ:s medlemmar. Därtill genomförde MFÖ år 2018 en undersökning av läkarstudenters åsikt i frågan vilket återigen visade ett bristande stöd för ordningen med MFÖ som en del av Serum.

Ovanstående stycken belyser att välvilja finns och försök till förändring har gjorts, men inget av detta har lett till framgång eftersom MFÖ och Serum konkurrerar om samma studenter. Därmed anser vi att ett upphävande av denna konkurrens är av högsta intresse för såväl MFÖ som Serum.

Studentkåren MFÖ?

Under föregående rubrik har samarbetsavtal och programutskott diskuterats som alternativa lösningar till rådande svårigheter. Det sista, men tidigare utforskade alternativet i vår utredning, är att MFÖ bildar en egen studentkår. Vad detta innebär är att läkarprogrammet inte längre skulle representeras i Örebro Studentkår och därför gå miste om det arbete studentkåren bedriver.

För att bilda en studentkår krävs det en ansökan om att erhålla kårstatus till universitetets högst beslutande organ, Örebro universitetsstyrelse. Denna styrelse består av åtta ledamöter utsedda av regeringen, rektor, tre lärare och tre studentrepresentanter. Tidigare har universitetsstyrelsen varit tydliga med att man i Örebro strävar efter en enad studentkår och därmed en stark, enad studentröst. Ansökningar om kårstatus prövas var fjärde år.

Förutom att vara ett ansträngt alternativ givet den tidskrävande processen hade det ytterligare distanserat läkarprogrammet från universitetet. Det hade även lett till en mindre gemensam studentröst för Örebro studenter i helhet. Vi ser inga argument för hur detta skulle förbättra studentlivet för någon student vid Örebro universitet.

Slutsats

Separationen av läkarprogrammet från universitetet och konkurrenssituationen mellan MFÖ och Serum har givit upphov till en långvarig problematisk situation till vilken tidigare lösningar fallit korta. Enligt bakgrunden verkar MFÖ idag nästan som en fullt funktionell kårsektion där endast mindre organisatoriska förändringar skulle krävas för att uppfylla kraven som ställs på en kårsektion. Av denna anledning anser vi:

Att den ideella föreningen Medicinska Föreningen Örebro blir en kårsektion som omfattar institutionen för medicinska vetenskaper som en del av Örebro Studentkår.

Vad innebär det i praktiken?

Bildandet av en kårsektion skulle innebära en del förändringar för MFÖ, Serum och ÖS. I följande avsnitt avser vi belysa några huvudsakliga effekter en sådan omstrukturering skulle medföra för MFÖ och Serum.

Utbildningsbevakning, representation och karriärsfrämjande

I nuläget representeras läkarstudenter i ÖS av Serum. Det innebär att utbildningsbevakningen drivs av Serum men även att läkarstudenters studiepolitiska åsikter skall framföras genom Serum. Vid bildandet av en egen kårsektion skulle MFÖ behöva bedriva utbildningsbevakning. Som svar på detta skulle man förslagsvis omstrukturera MUR som organ till den nya kårsektionen där rådet fortsätter sitt självständiga arbete likt det gör idag.

Fortsättningsvis skulle läkarstudenternas studiepolitiska åsikter framföras genom MFÖ som en kårsektion under ÖS, bland annat med representater i ÖS fullmäktige och kårstyrelsen. Detta skulle bidra till en mer rättvis representation av läkarstudenternas röst i och med MFÖ:s höga medlemsanslutning av läkarstudenter i jämförelse med Serums. Därtill skulle ÖS fortsatt ha goda förutsättningar att rekrytera läkarstudenter dels på grund av den goda relationen mellan MFÖ och studentgruppen, dels då konkurrenssituationen upphör.

En institution – en kårsektion

Som tidigare konstaterat är Serum ÖS enda kårsektion som representerar två olika institutioner. Med den föreslagna förändringen enligt utredningen skulle Institutionen för Hälsovetenskaper (IHV) och IMV företrädas av vardera kårsektion. I praktiken medför detta ett lägre medlemsantal för Serum och därmed ett minskat kårsektionsbidrag från ÖS. Denna bidragsminskning går även hand i hand med ett snävare arbetsområde för kårsektionen. Med tanke på Serums nuvarande organisatoriska brister skulle det vara fördelaktigt för dess framtida utveckling och verksamhet. Sedermera skulle en förändring inte enbart förbättra förutsättningarna för Serums verksamhet men dessutom uppfylla IMV:s önskemål gällande en långsiktig framtidsplan för MFÖ.

Karriärsfrämjande arbete

Karriärsfrämjande arbete är som tidigare nämnt ett verksamhetsområde som ÖS förväntar sig att sina kårsektioner skall bedriva. Detta är ett område som MFÖ enbart tangerar med bland annat föreläsningar och workshops av läkare och forskare inom diverse medicinska områden. Varför ingen större tyngd har lagts på detta arbetsområde tidigare beror huvudsakligen på att en extern aktör, Sveriges Läkarförbund, i stor utsträckning uppfyller detta behov för läkarstudenter i Örebro. Detta innebär icke desto mindre att arbetsområdet kan utvecklas inom MFÖ.

Introduktionen

Introduktionen är ett välkomnande av universitetets nystuderter arrangerat av kårsektionerna för deras respektive medlemmar. Idag anordnar Serum en gemensam introduktion för de nystuderter som skall studera till arbetsterapeut, audionom, biomedicinsk analytiker, läkare, röntgensjuksköterska och sjuksköterska.

Vid inrättandet av MFÖ som kårsektion skulle en introduktion för IMV:s nystuderter anordnas av föreningen; ett utmanande uppdrag som kräver stort engagemang och hängivenhet. Detta villkor är vi övertygande om att MFÖ och dess medlemmar skulle kunna uppfylla givet dess omfattande studiesociala arbete. Icke desto mindre kommer det ställas höga krav på MFÖs styrelse och introduktionsansvariga att rekrytera faddrar och planera introduktionen. Avslutningsvis menar vi att detaljer kring introduktionens utformning bör diskuteras vidare mellan MFÖ, Serum och ÖS förutsatt att förslaget finner bifall.

Hållbar framtid

Som kårsektion skulle MFÖ ingå i diverse råd och fora med andra sektioner och därför ha en mer naturlig koppling till resterande universitet vilket ger förbättrade förutsättningar för programöverskridande samarbeten. Dessutom skulle ÖS kårstatus omfatta MFÖ vilket är av värde eftersom det är en legitimitetsstämpel som skulle underlätta samarbeten både lokalt och nationellt.

Förutom ökad legitimitet och en närmare, mer naturlig koppling till övriga studenter skulle MFÖ säkra sin långsiktiga framgång på ett sätt som idag inte är möjligt. Att föreningen i nuläget är framgångsrik är ingen garanti för framtida verksamhet då den inte har ett mer etablerat organ att falla tillbaka på och därmed inget skyddsnät vid händelse av oväntade motgångar. Exempel på sådana oväntade motgångar skulle kunna vara om föreningen misslyckas med att fylla sina vitala styrelseposter eller får ekonomiska svårigheter där kårstyrelsen skulle bistå med hjälp. Dessa två nyss nämnda funktioner är av största vikt för föreningens existens och att säkra dessa punkter vore att säkra MFÖ:s framtid.